

Een kolibrie of toch een vlinder?

Deze zomer waren er opvallend veel kolibrievlinders te zien in Pijnacker. Kolibrievlinders zijn tamelijk grote, grijsbruine nachtvlinders met zwart/witte vlekjes op het achterlijf. Hoewel het nachtvlinders zijn vliegen ze voornamelijk overdag. Pijlsnel flitsen ze van bloem naar bloem om nectar te verzamelen. Tijdens het nectar drinken hangen ze stil in de lucht als een kolibrie, terwijl ze hun lange roltong in de bloem steken. Vanwege dit bijzondere gedrag valt het al snel op als een kolibrievlinder je tuin bezoekt.

In augustus heb ik vrijwel dagelijks kolibrievlinders gezien in onze tuin. Ze zoemden vaak rond de vlinderstruik, maar ze hebben evengoed belangstelling voor lavendel en andere bloeiende planten. 's Ochtends zijn ze al vroeg actief, maar ook 's avonds kan er plotseling één de tuin binnensnorren. Zelfs in de stromende regen en met harde wind gaan ze dapper en behendig door met nectar zuigen uit zwiepende bloemen.

Kolibrievlinders behoren tot de familie van de pijlstaarten. Deze vlinders hebben allemaal een torpedovormig lijf en lange smalle vleugels. In Nederland zijn circa achttien soorten pijlstaarten waargenomen, die op dezelfde manier voedsel zoeken als de kolibrievlinder. Vanwege de nachtelijke levenswijze krijg je de meeste andere pijlstaarten niet zo gemakkelijk te zien. De naam pijlstaart danken de vlinders aan het puntige uitsteeksel dat ze als rups op het achterlijf dragen.

De wetenschappelijke naam van de kolibrievlinder luidt *Macroglossum stellatarum*. De vlinder wordt ook wel “onrust” of “meekrapvlinder” genoemd. Meekrap is een plant uit de walstrofamilie, die werd verbouwd voor de rode kleurstof in de wortelstokken. De rupsen van de kolibrievlinder schijnen dit cultuurgewas lekker te vinden. Gelukkig lusten ze ook wilde

walstrosoorten die in Nederland groeien, want meekrap wordt vrijwel nergens meer verbouwd.

Kolibrievlinders zijn immigranten uit het Middellandse Zeegebied, die jaarlijks in wisselend aantal naar het noorden trekken. Omstreeks mei arriveren ze in Nederland. De vlinders leggen hier eieren, waaruit zich een tweede generatie vlinders ontwikkelt. In warme zomers kunnen kolibrievlinders vrij talrijk zijn. Soms overleven volwassen vlinders de winter, maar de immigranten zijn belangrijk om de populatie in stand te houden. Dit jaar waren er veel kolibrievlinders, evenals in 2003. In de tussenliggende jaren zag ik er geen of slechts enkele.

Caroline Elfferich, oktober 2006